

Príprava obyvateľstva v 2. roku cyklu.

„Správanie sa obyvateľstva pri úniku nebezpečnej látky.“

Výroba, skladovanie, transport a používanie rôznych chemických látok predstavujú sami o sebe určitý druh nebezpečenstva alebo nebezpečných činností, ktorá pri nedodržaní výrobných, skladovacích, prepravných a užívateľských noriem, môže reálne ohrozovať človeka i okolie.

Za haváriu sa podľa zákona NR SR 42/94 Z.z. považujeme MU, ktorá spôsobí odchýlku od ustáleného prevádzkového stavu, v dôsledku čoho dôjde k úniku NL alebo k pôsobeniu iných ničivých faktorov, ktoré majú vplyv na život, zdravie alebo majetok.

Najčastejšie príčiny vzniku krízových situácií pri úniku nebezpečných látok:

- havárie cestných cisterien
- havárie železničných cisterien
- havárie zásobníkov nebezpečných látok
- technologické havárie v rámci výroby
- požiare
- poškodenie produktovodov
- iné príčiny

Pôvodca havárie je povinný ihneď po havárii realizovať opatrenia, ktoré sa delia na okamžité a následné.

1. Okamžité opatrenia:

- okamžité odstránenie príčin havárie
- okamžité nahlásenie havárie príslušným štátnym orgánom
- eliminácia alebo minimalizácia škodlivých následkov havárie

2. Následné opatrenia:

- odstránenie alebo zneškodnenie uniknutých látok
- monitoring kvality vody
- uvedenie miesta havárie do pôvodného stavu

Na zabezpečenie ochrany obyvateľstva pred účinkami NL v prípade vzniku MU sú územnými orgánmi prijímané opatrenia na zníženie alebo elimináciu účinkov týchto látok.

1. Základné opatrenia /vykonávajú sa pri každej MU/

- monitorovanie územia
- varovanie a vyznenie obyvateľstva
- evakuácia obyvateľstva
- regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov
- prvá predlekárska a prvá lekárska pomoc obyvateľstvu
- použitie ŠPIO osobami, ktoré podnikatelia ohrozujú svojou činnosťou
- hygienická očista osôb
- veterinárne opatrenia
- zabezpečenie ochrany pracovníkov v objekte, ktorý nemôžu ukončiť pracovnú činnosť a nachádzajú sa v ohrozenej oblasti
- likvidácia úniku NL a zamedzenie ich nekontrolovateľného šírenia

2. Doplnkové opatrenia v závislosti od druhu NL

➤ *V prípade úniku chemickej látky*

1. *špeciálna očista terénu, budov a materiálu*

2. *ukrytie osôb*

➤ *V prípade nebezpečenstva rádioaktívnej kontaminácie*

1. *jódová profylaxia osôb*

2. *ukrytie osôb*

3. *vydanie zákazu konzumovania a používania nechránených potravín, krmív a vody a regulácia príjmu kontaminovaných potravín pre osoby a zvieratá*

4. *dezaktivácia terénu, budov a materiálu*

➤ *V prípade úniku biologických látok*

1. *špecifická profylaxia osôb*

2. *dezinfekcia, dezínsekcia a deratizácia oblasti ohrozenia*

ČINNOSŤ OBYVATEĽSTVA PRI ÚNIKU NEBEZPEČNEJ CHEMICKEJ LÁTKY

Nebezpečné chemické látky spôsobujú poškodenie centrálného nervového systému, dýchacích orgánov, zažívacieho traktu, poškodenie kože, alebo narušujú metabolizmus postihnutého. V prípade havárie spojenej s únikom nebezpečných chemických látok pôsobia na okolie v podobe plynu alebo výparov. V prípade teroristického útoku môžu byť použité vo forme aerosólov alebo plynu, prípadne môžu byť použité na zamorenie vodných zdrojov.

- pri pobyte v budove :

- ◆ *zostaňte vo vnútri, prípadne sa ukryte v úkryte (ak je dostupný),*
- ◆ *vo vybranej miestnosti vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere, vetráky, odstavte klimatizáciu,*
- ◆ *pripravte si improvizovanú ochranu dýchacích ciest, očí a odkrytých častí tela,*
- ◆ *zapnite rozhlas, televíziu a sledujte vysielanie,*
- ◆ *riadte sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko,*
- ◆ *pripravte si evakuačnú batožinu,*
- ◆ *telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky,*
- ◆ *poskytnite pomoc chorým, postihnutým osobám, osobám neschopným pohybu, starším osobám, postarajte sa o deti bez dozoru,*
- ◆ *zachovávajte rozvahu a pokoj,*
- ◆ *budovu opustite len na pokyn.*

- pri pobyte mimo budovu :

- » *zachovajte rozvahu, zorientujte sa podľa situácie a rozhodnite sa pre opustenie priestoru ohrozeného nebezpečnou chemickou látkou,*
- » *vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy; ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, okamžite vyhľadajte ukrytie v budovách a postupujte ako pri pobyte v budove.*
- » *pripravte si improvizovanú ochranu dýchacích ciest, očí a odkrytých častí tela, na ochranu tváre, dýchacích ciest a očí použite vo vode namočenú nasiakavú tkaninu a priložte si tkaninu k ústam, nosu, zakryte si oči a dýchajte cez ňu, na nezakryté časti tela použite odev,*
- » *informujte o nebezpečenstve tých občanov, ktorí nemuseli počuť varovný signál,*
- » *poskytnite pomoc deťom, starším a bezvládnym osobám.*

